PROVINCIE :: UTRECHT

IMPACT CORONACRISIS

OVERZICHT ECONOMISCHE EFFECTEN

Monitor #10
22 juni 2020

In deze monitor wordt informatie samengebracht die een beeld vormt van de economische impact van de coronacrisis op korte en middellange termijn. De basis wordt gevormd door openbare informatie uit verschillende bronnen, aangevuld met signalen die door provincie Utrecht en regionale partners worden opgehaald.

De monitor pretendeert niet volledig te zijn, maar is bedoeld om een impressie te geven.

De monitor wordt eenmaal per twee weken geactualiseerd. De focus ligt op de economische gevolgen van coronacrisis in brede zin. Gegevens ouder dan 1 maand zijn niet meer in de monitor opgenomen.

Vragen of suggesties over de inhoud?

Mail: monique.roso@provincie-utrecht.nl

Inhoudsopgave

- Economische impact regio Utrecht *[geactualiseerd]*
  - Signalen vanuit het bedrijfsleven *[geactualiseerd]*
  - Arbeidsmarkt *[geactualiseerd]*
  - Gebruik van steunmaatregelen *[geactualiseerd]*
  - Prognoses en herstel *[geactualiseerd]*
- Economische impact landelijk *[geactualiseerd]*
- Economisch herstel
- Economische prognoses en scenario's *[geactualiseerd]*

ECONOMISCHE IMPACT REGIO UTRECHT

Peiling regio Utrecht: doorzettingsvermogen bij dalende omzet *[nieuw, 18 juni 2020]*

- Twee derde van de ondernemers in de provincie Utrecht heeft door de coronacrisis te maken met dalende omzetten, blijkt uit gezamenlijk onderzoek van provincie, gemeenten, werkgeversorganisaties en EBU.
- Een derde zag de omzet met meer dan 60% dalen t.o.v. een jaar geleden
- Tien procent van de ondernemers geeft dat voortbestaan van het bedrijf op het spel staat; 16% maakt zich op voor gedwongen ontslagen. Er is nog veel onzekerheid over de toekomst van het bedrijf.
- Tegelijkertijd is 55% bezig het bedrijf aan te passen aan nieuwe omstandigheden
- Een ruime meerderheid vindt de bestaande steunmaatregelen voldoende
- Belastingvrijstelling (i.p.v. uitstel) zou wenselijk zijn, net als het schrappen van gemeentelijke kosten (huur, heffingen)
- Dit was de eerste regionale bedrijvenpeiling. Deze wordt nog tweemaal uitgevoerd.

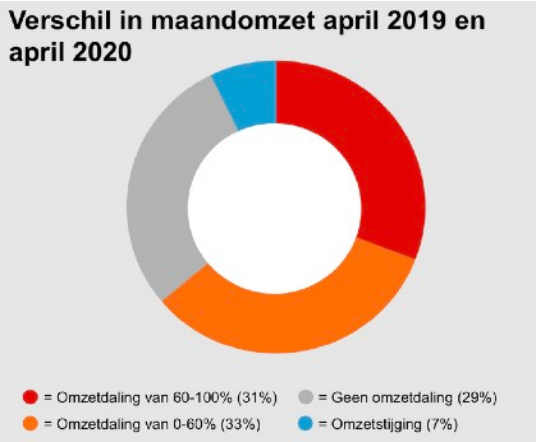

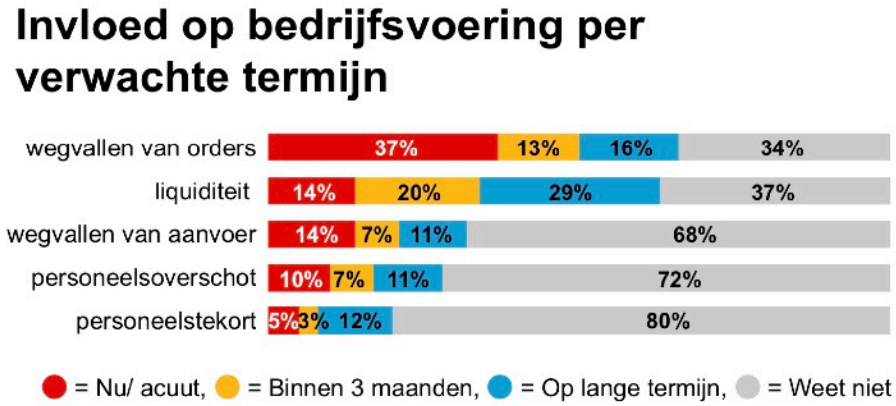

Regionale arbeidsmarkt: instroom WW lager *[geactualiseerd, 18 juni 2020]*

- In de provincie Utrecht steeg het aantal ***lopende*** WW-uitkeringen in mei 2020 met 6,5% ten opzichte van een maand eerder: van 19.700 naar 21.000

- de instroom (het aantal ***nieuwe*** uitkeringen) lag in mei op een lager niveau dan in april. Het aantal nieuwe uitkeringen blijft dus groeien, maar nu in een iets lager tempo

	totaal aantal WW-uitkeringen		nieuwe WW-uitkeringen (instroom)	
	mei 2020 tov april 2020	april 2020 tov maart 2020	mei 2020	april 2020
Nederland	+3%	+17%	42.000	73.700
provincie Utrecht	+7%	+14%	3.200	4.400
arbeidsmarktregio midden-Utrecht	+7%	+14%	2.300	3.100
arbeidsmarktregio Amersfoort	+6%	+12%	800	1.000
arbeidsmarktregio FoodValley	+1%	+14%	500	900
arbeidsmarktregio Gooi + Vechtstreek	+7%	+13%	700	900
arbeidsmarktregio groot-Amsterdam	+6%	+29%	4.700	8.700

Bron: UWV

Het aantal lopende uitkeringen is het saldo van het aantal nieuwe en het aantal beëindigde uitkeringen, plus de uitkeringen die doorliepen in mei.
De tabel geeft alle vijf de arbeidsmarktregio's weer die Utrechtse gemeenten omvatten.

Regionale arbeidsmarkt: meer WW'ers tussen 27-50 jaar *[geactualiseerd, 18 juni 2020]*

- in mei nam het aantal WW-uitkeringen toe bij jongeren én in de leeftijdscategorie tussen 27-50 jaar

- dit duidt erop dat nu niet alleen jongeren (vaak met een flexcontract) uitstromen, maar ook mensen met een langere staat van dienst. Dit wordt ook bevestigd door de WW-duur: het aantal WW'ers met een langer lopende uitkering (1-2 jr) groeit

- vanuit horeca en catering stromen mensen de WW in, maar ook vanuit schoonmaakbedrijven, uitzendbureaus en groot- en detailhandel

Lopende WW-uitkeringen mei 2020 (tussen haakjes: april 2020)	jonger dan 27 jr	27-50 jaar	50 jr of ouder
Nederland	44.600 (40.600)	143.700 (138.800)	112.700 (112.700)
provincie Utrecht	2.900 (2.400)	10.400 (9.700)	7.600 (7.500)
arbeidsmarktregio midden-Utrecht	2.000 (1.700)	7.100 (6.600)	4.800 (4.700)
arbeidsmarktregio Amersfoort	700 (600)	2.500 (2.300)	2.000 (2.000)
arbeidsmarktregio FoodValley	500 (400)	1.900 (1.800)	1.700 (1.800)
arbeidsmarktregio Gooi en Vechtstreek	500 (400)	2.300 (2.100)	1.800 (1.700)
arbeidsmarktregio groot-Amsterdam	4.700 (4.300)	15.200 (14.300)	7.700 (7.600)

Bron: UWV

CBS: aantal faillissementen nog niet hoger dan in voorgaande jaren *[geactualiseerd, 12 juni 2020]*

- Het aantal faillissementen van bedrijven/ eenmanszaken/instellingen in de provincie Utrecht ligt in de eerste maanden van 2020 nog onder het niveau van 2018 en 2019
- In januari t/m mei 2020 gingen 110 bedrijven en instellingen failliet. In dezelfde periode in 2019 waren dat er 154, in 2018 waren dat er 141.
- Landelijk is er wel sprake van een stijgende trend in het aantal faillissementen.
- Faillissementscijfers leveren een vertraagd beeld. Het duurt minimaal 4 weken voordat een aanvraag van faillissement leidt tot een faillissementsverklaring. Ook dempen de noodvoorzieningen vooralsnog het aantal faillissementen.
- Experts verwachten wel een golf van faillissementen in de tweede helft van 2020.

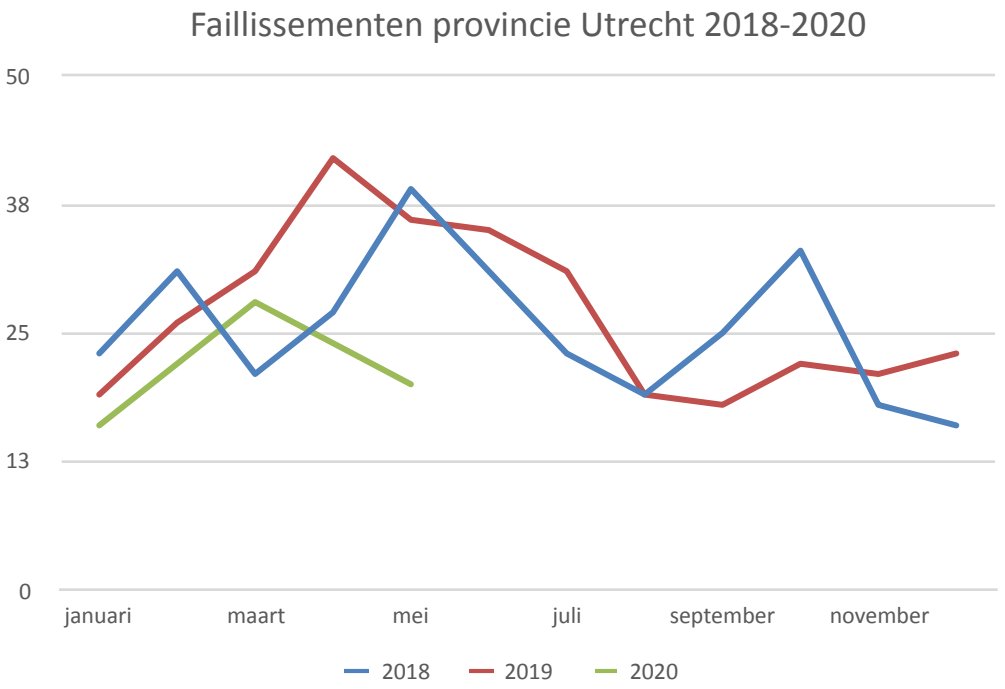

Bijna 15.000 aanvragen TOGS-regeling in provincie Utrecht *(18 juni 2020)*

- In de provincie Utrecht hebben bijna 15.000 ondernemers de tegemoetkoming TOGS aangevraagd.
- Aan het begin van de lockdown (medio maart) werd de TOGS-regeling in het leven geroepen om ondernemers die direct door sluiting werden getroffen, te ondersteunen.
- Aanvragen kan nog tot en met 26 juni.
- Medio juni wordt de TOGS-regeling opgevolgd door de regeling Tegemoetkoming Vaste Lasten MKB (juni t/m sept). Deze vergoedt vaste lasten voor het MKB tot een maximum van €50.000. Hoogte is afhankelijk van het geleden omzetverlies (minimaal 30%).
- De nieuwe regeling kent dezelfde sectorafbakening als TOGS (voornamelijk detailhandel, horeca, cultuur, sport, recreatie, persoonlijke diensten, personenvervoer, evenementenlocaties).

	Aantal aanvragen per 4 juni	Aantal aanvragen per 18 juni
Amersfoort	1695	1752
Baarn	312	332
Bunnik	158	171
Bunschoten	300	307
De Bilt	415	428
De Ronde Venen	547	562
Eemnes	93	95
Houten	359	370
IJsselstein	343	356
Leusden	290	301
Lopik	94	99
Montfoort	127	131
Nieuwegein	568	583
Oudewater	105	107
Renswoude	60	62
Rhenen	173	180
Soest	559	571
Stichtse Vecht	635	657
Utrecht	4334	4480
Utrechtse Heuvelrug	472	499
Veenendaal	586	606
Vijfheerenlanden	444	459
Wijk bij Duurstede	216	223
Woerden	586	619
Woudenberg	101	104
Zeist	655	682
Hilversum	1247	1270

Bron: RVO Nederland

UWV: 10.000 toekenningen NOW-regeling in provincie Utrecht *(4 juni 2020)*

- Het aantal toekenningen voor de tegemoetkoming van de loonkosten steeg van 8.000 eind april naar ruim 10.000 begin juni.
- De eerste golf van toekenningen landde vooral in sectoren gericht op consumentendiensten. Nu vragen ook meer zakelijke dienstverleners en industriebedrijven loonkostenvergoeding.
- De NOW-regeling wordt verlengd tot 1 oktober. Aanvragen voor NOW 2.0 zijn mogelijk vanaf 6 juli.
- In NOW 2.0 wordt meer rekening gehouden met seizoensbedrijven. Bij bedrijfseconomisch ontslag van meer dan 20 mensen moeten de vakbonden worden betrokken. Werkgevers moeten hun werknemers stimuleren zich te laten om- of bijscholen.

Aantal toekenningen		
	30 april	3 juni
Amersfoort	982	1.164
Baarn	207	241
Bunnik	100	124
Bunschoten	164	185
De Bilt	237	263
De Ronde Venen	327	380
Eemnes	58	76
Houten	278	336
IJsselstein	181	218
Leusden	156	196
Lopik	51	63
Montfoort	74	94
Nieuwegein	392	470
Oudewater	52	63
Renswoude	29	41
Rhenen	92	109
Soest	301	364
Stichtse Vecht	331	396
Utrecht	2.339	2.717
Utrechtse Heuvelrug	271	314
Veenendaal	413	497
Vijfheerenlanden	117	147
Wijk bij Duurstede	92	107
Woerden	381	469
Woudenberg	52	61
Zeist	323	389
Hilversum	778	867

Bron: UWV

COL: 152 aanvragen van innovatief MKB in provincie Utrecht *(5 juni 2020)*

- Sinds 29 april hebben 152 startups, scale-ups en innovatieve MKB'ers uit de provincie Utrecht overbruggingsleningen aangevraagd
- van de aanvragen zijn per 5 juni 49 toegekend, 80 zijn er afgewezen
- 63% van de aanvragen kwam van startups, 26% van scale-ups, 8% van innovatief mkb
- het kabinet heeft een 2e tranche beschikbaar gesteld
- tips voor aanvragers:
  - kijk het regionaal webinar terug of lees de FAQ's
  - check of de onderneming aan alle voorwaarden voldoet
  - een goede onderbouwing van de liquiditeitsbehoefte is essentieel
  - vraag niet meer dan nodig
  - maak duidelijk dat de onderneming voor de crisis levensvatbaar en kansrijk was

Aantal aanvragen COL per gemeente	
Amersfoort	19
Baarn	3
De Bilt	5
De Ronde Venen	9
Eemnes	1
Houten	1
IJsselstein	2
Leusden	1
Montfoort	2
Nieuwegein	2
Soest	3
Stichtse Vecht	5
Utrecht	77
Utrechtse Heuvelrug	5
Veenendaal	1
Vijfheerenlanden	1
Wijk bij Duurstede	1
Woerden	3
Zeist	7
elders	1

Bron: ROM regio Utrecht

ECONOMISCHE IMPACT REGIO UTRECHT - PROGNOSES

Rabobank: Utrechtse economie relatief weerbaar *[nieuw, 15 juni 2020]*

- RaboResearch berekende de economische impact van de coronacrisis per regio.
- Daarbij is rekening gehouden met de regionale sectorstructuur. Zo krimpt de horeca dit jaar sterk maar die is niet in iedere regio even sterk aanwezig. Ook industrie en handel krimpen flink, en die maken in een aantal regio's een groot deel van de economie uit.
- In regio's met veel (zakelijke en publieke) dienstverlening kan veel werk vanuit huis worden voortgezet.
- Ook de mate waarin bedrijven in de ene regio aan andere regio's leveren, maakt verschil.
- De krimp van de economie van de provincie Utrecht blijft hierdoor relatief beperkt.

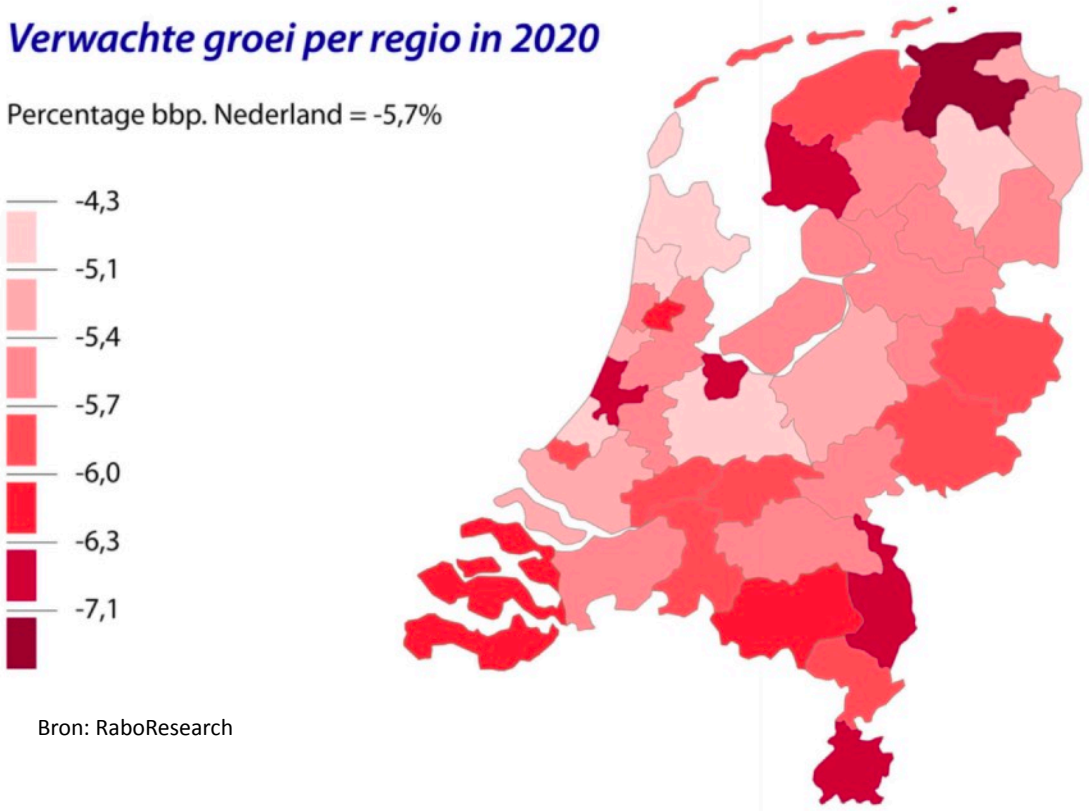

Bron: RaboResearch

UWV: helft van werkenden in regio Utrecht buiten risicosectoren *(4 juni 2020)*

- Het UWV becijferde eerder dat 32% van de werkenden actief is in sectoren die met een zeer forse krimp te maken gaan krijgen: horeca, cultuur, metaal- en technologische industrie, uitzendbureaus, detailhandel non-food (zie pag 9)
- 44% werkt in sectoren die weinig worden getroffen of die kunnen groeien

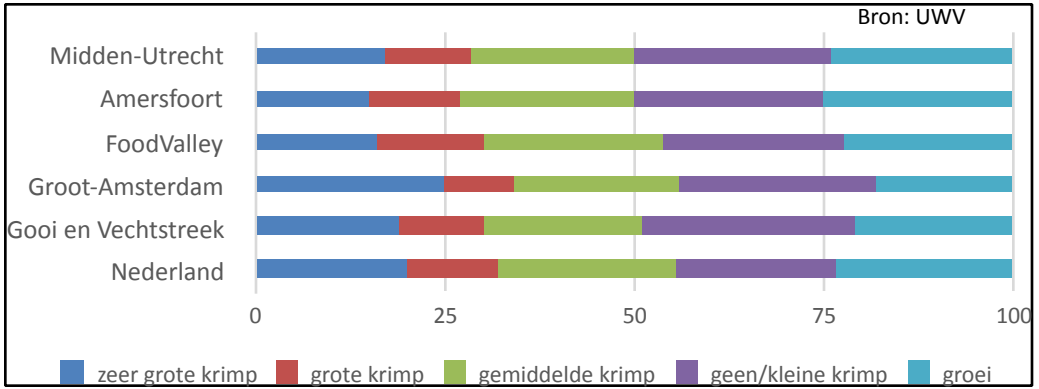

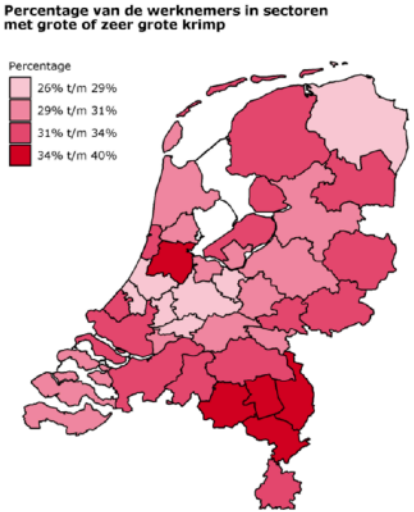

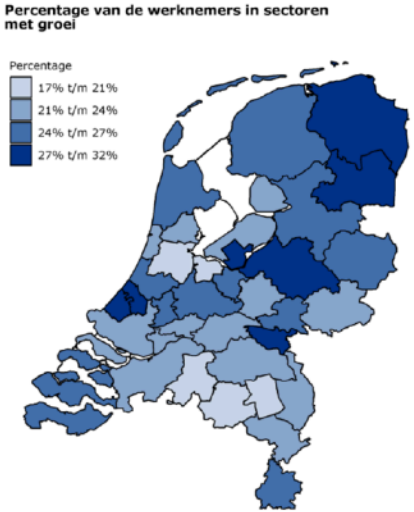

- Deze berekeningen zijn nu ook gedaan voor de arbeidsmarktregio's. In de regio's midden-Utrecht, Amersfoort en Gooi- en Vechtstreek werkt ca. 50% van de mensen buiten de krimpsectoren. Daarmee is de regio iets weerbaarder dan gemiddeld.
- Toch werkt nog steeds bijna 30% in sectoren die (zeer) fors zullen krimpen
- In Groot-Amsterdam is het aandeel van krimpsectoren groter dan gemiddeld

Regionale vertaling CPB-scenario's: krimp Utrecht in 2020 tussen 6 en 7% (20 mei 2020)

- In maart publiceerde het Centraal Planbureau 4 scenario's om een beeld te krijgen van de mogelijke economische impact van de coronacrisis (zie pag 41).
- De scenario's 1 en 2 gingen uit van een snel herstel, de scenario's 3 en 4 gaan uit van een recessie van 4 resp. 6 kwartalen. Economen zijn het er inmiddels over eens dat een snel herstel niet meer aan de orde is.
- Uit de regionale vertaling van de CPB-scenario's blijkt dat in scenario 3 de Utrechtse economie in 2020 krimpt met 7% en in 2021 weer herstelt met een groei van 2%. De werkgelegenheid daalt in 2020 met 6%.
- In scenario 4 krimpt de Utrechtse economie in 2020 met 6,75% en in 2021 met 2,5%. De werkgelegenheid daalt in 2020 met 5,5% en in 2021 met 2,25%.
- Daarmee doet Utrecht het wat beter dan Nederland als geheel: door zijn sectorstructuur (met een grote rol voor publieke en zakelijke diensten, zorg, life sciences) is Utrecht relatief weerbaar

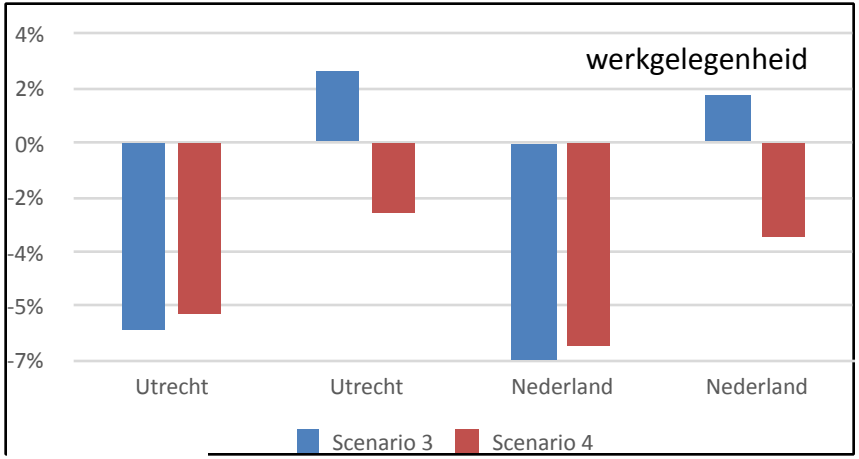

Bron: Panteia/CPB

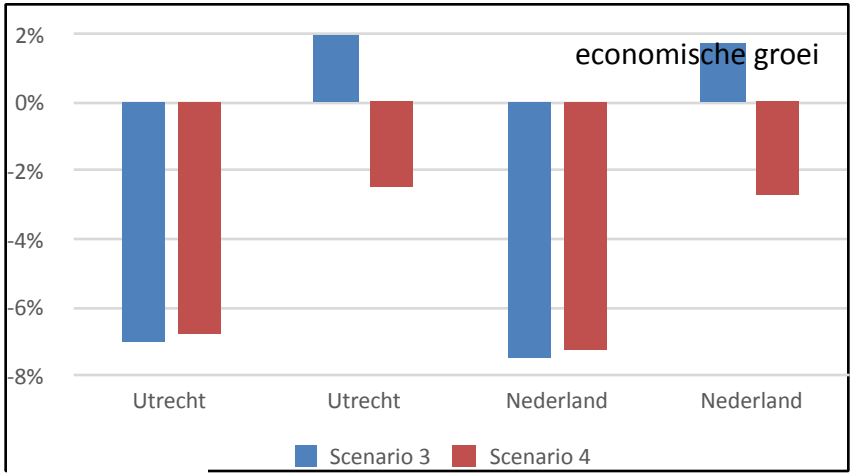

Bron: Panteia/CPB

ECONOMISCHE IMPACT REGIO UTRECHT - HERSTEL

Nieuwe vacatures vooral in techniek, zorg, zakelijke diensten, onderwijs en ICT

- De forse terugval in vacatures in week 12 loopt gelijk aan de afkondiging van de lockdown in leisure en diensten.
- Het aantal online vacatures schommelt sindsdien tussen 1.300 en 1.500, met een uitschieter in week 17. Toen startten scholen hun werving voor het nieuwe schooljaar.
- Er wordt vooral geworven voor specialistische zakelijke diensten, techiek, ICT, zorg, onderwijs en handel.
- Het aantal vacatures is het hoogst voor economisch-administratieve beroepen, voor technische en ICT-beroepen. Ook voor creatieve en taalkundige vacatures wordt nog steeds geworven.

Ontwikkeling online vacatures per week (Utrecht)

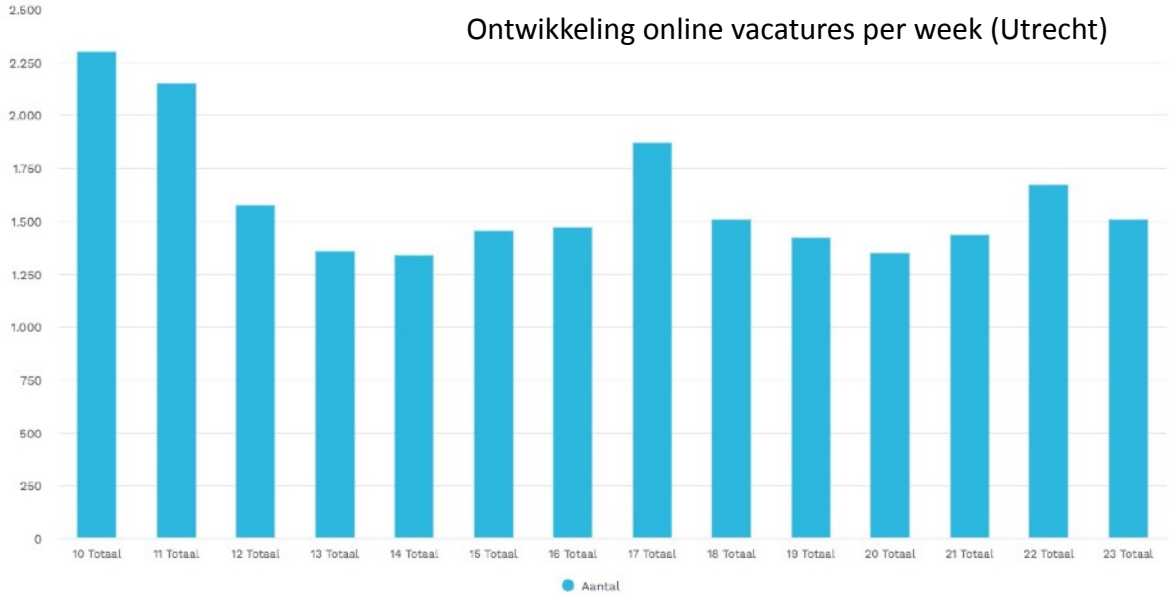

Bron: ArbeidsmarktinZicht/Textkernel

Signalen van regionaal bedrijfsleven *(1)*

bedrijven kijken vooruit

- creatieve broedplaatsen / bedrijfsverzamelgebouwen verkeren in zwaar weer (URECA)
- Eelloo (Houten) maakt met hoogleraar Ton Wilthagen en Stichting voor Psychotechniek een database met oplossingen voor het 1,5m-werken: CoronaWorkarounds.nl
- Keepyourbusinessgoing.com (Hilversum) levert als webwinkel oplossingen voor het 1,5m-werken
- Van der Valk Hotel Breukelen herneemt zijn reguliere hotelfunctie nadat het sinds begin april enkele tientallen herstellende Covid-19 patiënten opving i.s.m. regionale zorginstellingen
- Flitsmeister (Veenendaal) koppelt automobilisten en lokale winkeliers voor pakketjes via Flitsmeister Pickup
- in Utrecht opende in de Biltstraat een hygiënewinkel met o.a. mondkapjes en desinfectiemiddelen
- wijkswarenhuis.nl: platform voor lokale ondernemers in Wijk bij Duurstede die nog geen webshop hadden.
- Cushman & Wakefield test met Syntrus Achmea in WC Kerkelanden (Hilversum) het 6 Feet Retail-concept
- BRN Brandbeveiliging, DigFlexReclame en Infozuil Nederland (Woerden) zetten Temperatuurcheck op, meetinstrument zonder data-opslag op locaties als scholen en bedrijven
- StandCraft (Amersfoort) switchte als anderhalvemeterexpert.nl van standbouw voor beurzen naar herinrichting van kantoren en scholen
- WeLLDesign (Utrecht) ontwierp het ChatKot: bezoekhuisje voor veilig contact en gesprekken onder vier ogen

Signalen van regionaal bedrijfsleven *(2)*

bedrijven helpen bedrijven

- via Utrecht Region Economische Corona Alliantie (URECA)): aanbod van o.a. specialisten finance, IT, marketing om collega-ondernemers gratis of tegen verlaagd tarief verder te helpen. Partners in URECA: o.a. Rabobank, PwC, VNO-NCW provincie Utrecht, MKB Nederland regio Midden, provincie en gemeente Utrecht en Economic Board Utrecht. Contact via mailureca@economicboardutrecht.nl
- studenten van businessuniversiteit Nyenrode startten een helpdesk voor ondernemers: thefac.nl
- opgestart voor de regio: platform zzphelpt.nl voor matching tussen vragers uit het MKB en aanbieders (zzp'ers in HR, IT, finance, sales, marketing)
- terugkijken: regionaal webinar over de steunmaatregelen startups en scale-ups via economicboardutrecht.nl
- GGD Regio Utrecht zoekt met spoed extra handen nu per 1 juni de testcapaciteit is uitgebreid
- via Utrechtzorg zijn 461 matches bij 49 organisaties gerealiseerd in het kader van extrahandenvoordezorg.nl
- Het Festival Oude Muziek Utrecht lanceert samen met de Stichting Vrienden Oude Muziek een compensatiefonds van €250.000 voor musici die zouden optreden tijdens het festival (28 aug-6 sept)
- de provincie beslist 3 juni over de oprichting van een steunfonds voor festivals en regionale culturele en erfgoedinstellingen ter grootte van ca € 6 mln. Dat bedrag wordt gematcht met geld van het Rijk en van gemeenten

ECONOMISCHE IMPACT LANDELIJK

VNO-NCW: branches iets optimistischer *[nieuw, 10 juni 2020]*

- In de derde peiling die VNO deed onder aangesloten branches lijkt er sprake van wat meer optimisme. Weliswaar is nog steeds sprake van fors omzetverlies. Maar het aantal branches dat rekening houdt met meer dan 60% omzetverlies, daalt. Meer branches rekenen op stagnatie.
- Ook wordt verwacht dat meer bedrijven zullen overleven.
- Om de crisis te overleven, pleit 50% van de branches voor tijdelijke btw-verlaging. Een derde bepleit investeren in digitalisering en duurzaamheid. Een derde wil investeren in innovatie en in human capital.

WAT ZAL DE IMPACT VAN DE CORONACRISIS ZIJN OP DE OMZETTEN IN UW BRANCHE IN DE KOMENDE 3 MAANDEN?

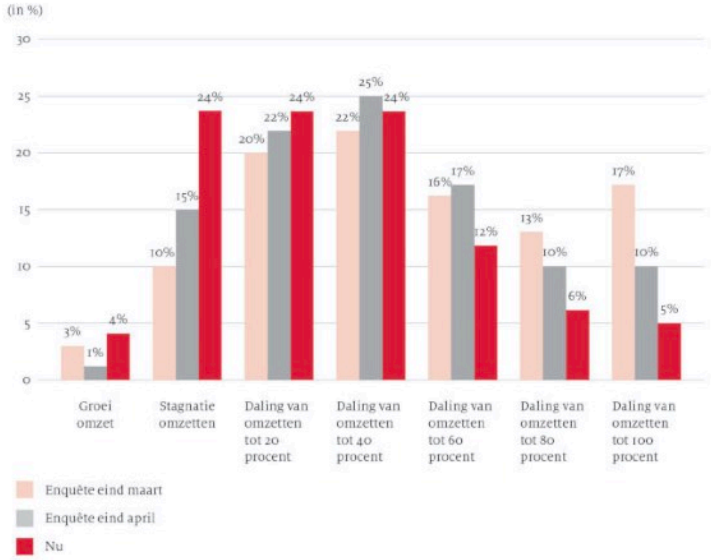

HOE LANG DENKT U IS DE SITUATIE VOOR UW LEDEN HOUDBAAR MET DE HUIDIGE STEUNMAATREGELEN?

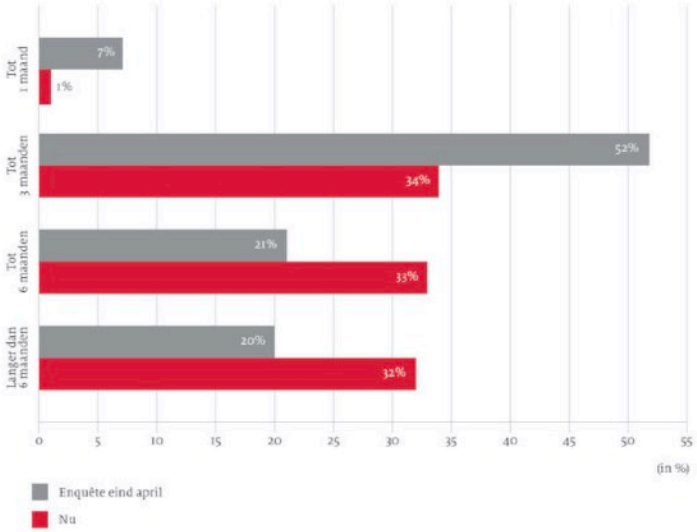

CBS: ondernemers optimistischer over voortbestaan bedrijf *[nieuw, 9 juni 2020]*

- Uit de periodieke conjunctuurenquête van het CBS blijkt dat Nederlandse ondernemers in mei aanmerkelijk optimistischer waren over de overlevingskansen van hun bedrijf dan een maand eerder.
- Aanpassing aan de 1,5m-economie en het snijden in kosten (o.a. door laten afvloeien van tijdelijk personeel) zijn de meest genoemde maatregelen. Een minderheid past producten/diensten aan, of ontwikkelt nieuwe producten (innovatie).
- Ondernemers in horeca, cultuur, sport en recreatie blijven het meest somber. De 1,5m-economie biedt hun weinig perspectief.
- Hoewel er meer optimisme heerst, geeft toch een kwart van de zakelijke dienstverleners en industrie aan het niet langer dan een jaar te zullen redden.
- De onzekerheid blijft groot: een derde van de ondernemers kan niet zeggen naar welke kant het dubbeltje valt.

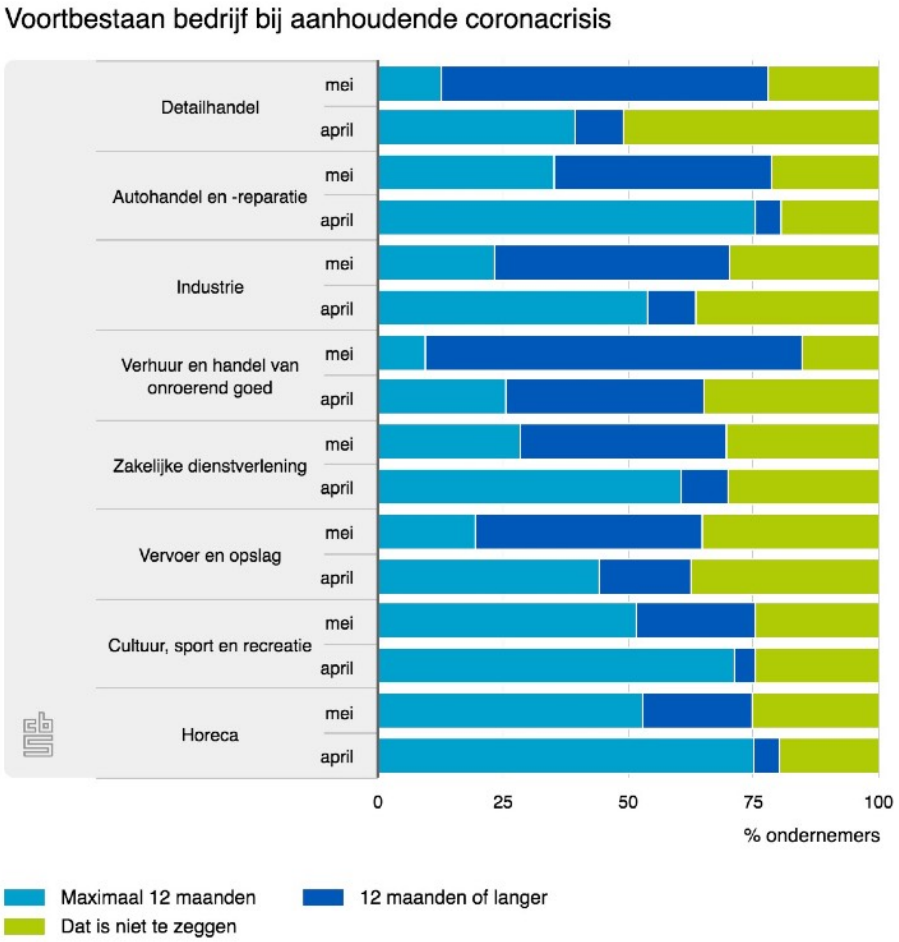

CBS: werkloosheid groeit in april met 0,5%-punt (20 mei 2020)

- in april 2020 waren er 314.000 werklozen, meldt het CBS.
- Dat is 3,4% van de beroepsbevolking, een stijging van 0,5%-punt ten opzichte van maart, toen het werkloosheidspercentage 2,9 bedroeg.
- Het aantal mensen met betaald werk daalde in april met 160.000 mensen. Die bieden zich volgens het CBS niet meer allemaal aan op de arbeidsmarkt.
- De daling van het aantal mensen met betaald werk was het grootst onder jongeren tot 25 jaar.

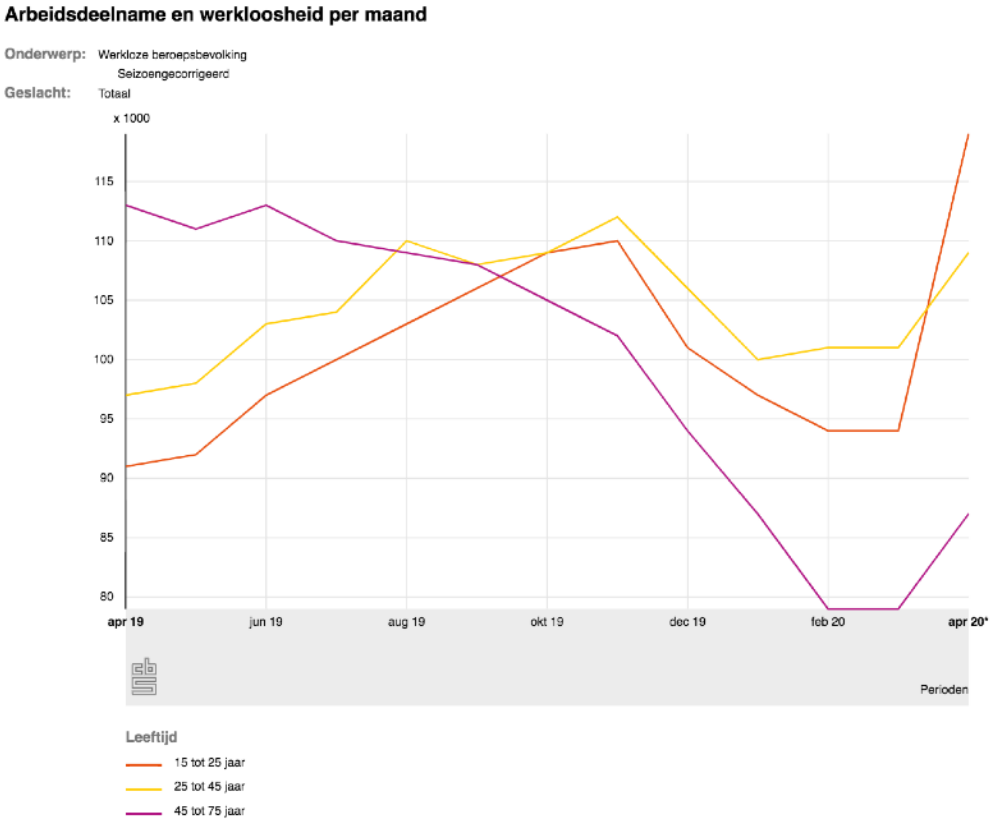

CBS: economie krimpt met 1,7% in eerste kwartaal 2020 *(15 mei 2020)*

- ten opzichte van Q4 2019 is de Nederlandse economie in Q1 2020 met 1,7% gekrompen
- de krimp wordt vooral veroorzaakt door de lagere consumptie door huishoudens (-2,7% ten opzichte van Q4 2019)
- de overheidsconsumptie daalde met 1,4%, de investeringen daalden met 1,1%; de export van goederen en diensten kromp met 3%
- in januari en februari groeide de economie nog, de dalingen treden pas op in maart
- ten opzichte van Q1 2019 kromp de bedrijfstak cultuur, sport, recreatie en overige diensten met 5,4% (zie grafiek). De zorg kromp met 4% omdat alle focus op coronaspoedzorg lag
- analisten wijzen erop dat de krimp in Nederland meevalt in Europees perspectief
- CBS waarschuwt: prognose is met veel meer onzekerheden omkleed dan normaal

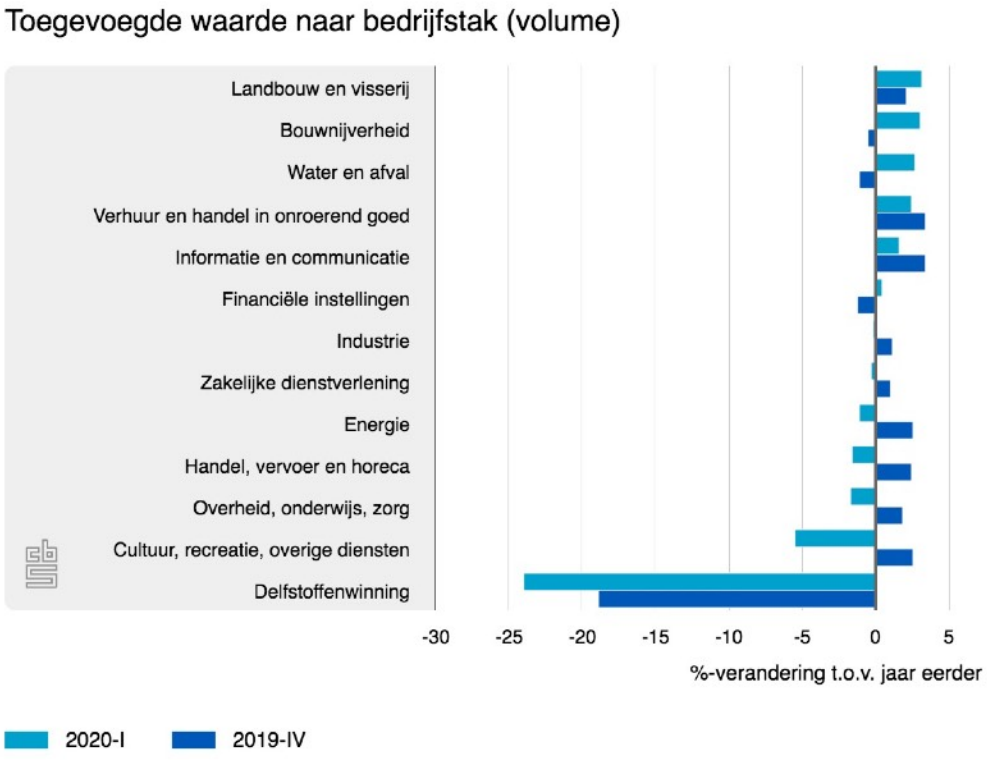

Bron: UWV/SUWI

UWV: Een derde werkt in zwaar getroffen sectoren *(20 mei 2020)*

- 32% van de werknemers is werkzaam in een sector die met (zeer) grote krimp te maken krijgt.
- Dat betreft 2,4 mln werknemers landelijk
- Werknemers met flexibel contract (oproep, tijdelijk, uitzend) zijn oververtegenwoordigd in zwaar getroffen sectoren
- 44% van de werknemers is werkzaam in sectoren die groeien, geen of een kleine krimp zullen laten zien

- Onderdeel van het nieuwe steunpakket (juni t/m september) is een om- en bijscholingspakket (NL leert door) van €50 mln

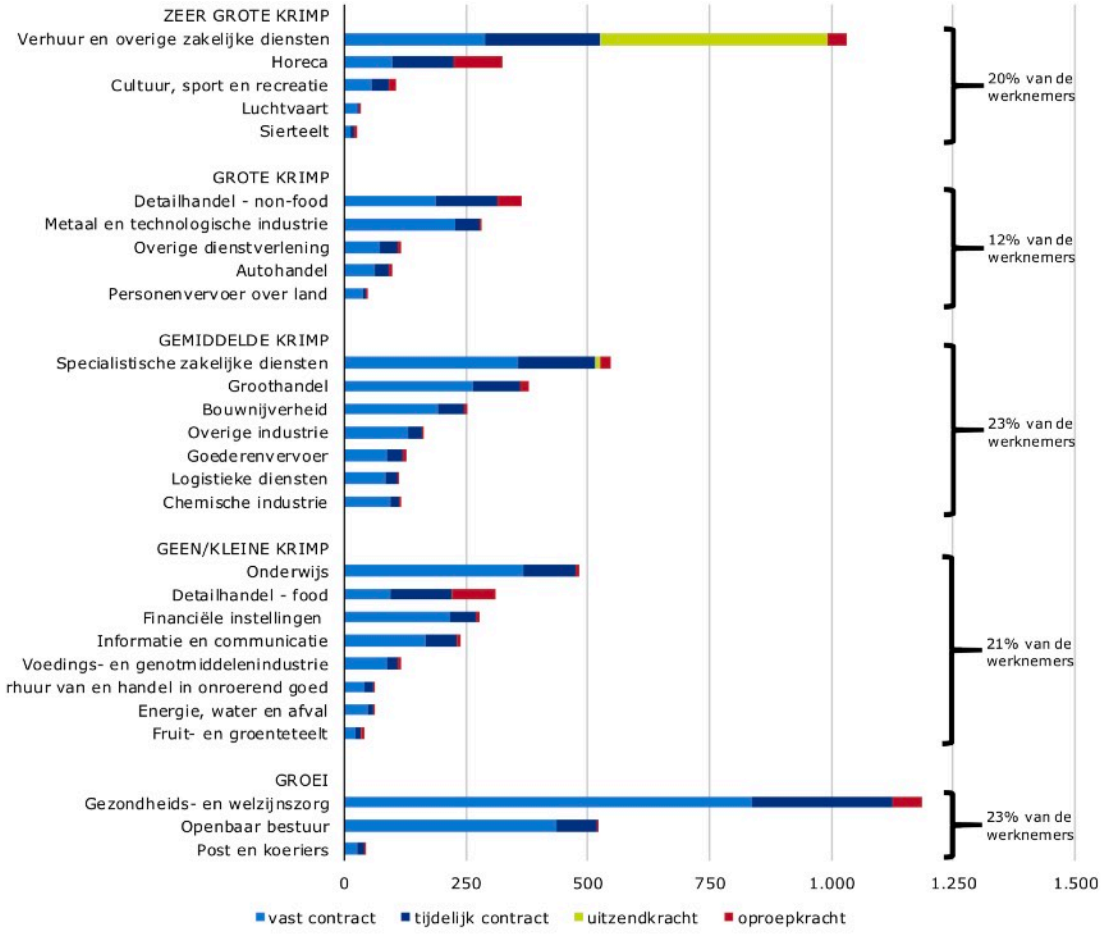

CPB: stresstest mkb laat grote verschillen tussen sectoren zien *(2 juni 2020)*

- Door de crisis is er in de eerste drie maanden bij 30% van het mkb een extra liquiditeitsbehoefte van minimaal €12 mrd ontstaan.
- Bij een aanhoudend lage omzet loopt dit binnen zes maanden op tot €30 mrd bij 50% van het mkb.
- De grootste liquiditeitsbehoefte ontstond bij horeca, handel, industrie en vervoer. Deze sectoren zijn sterk getroffen door de lockdown en hadden de kwetsbaarste uitgangspositie.
- De landelijke noodmaatregelen hebben geholpen om de liquiditeitsschokken te dempen.
- In de stresstest lijkt de solvabiliteit voor de meeste bedrijven op orde te blijven.
- Horeca, industrie, handel, cultuur en sport worden echter het sterkst geraakt. Hier ontstaat binnen zes maanden bij meer dan 25% van de bedrijven een risicovolle positie.

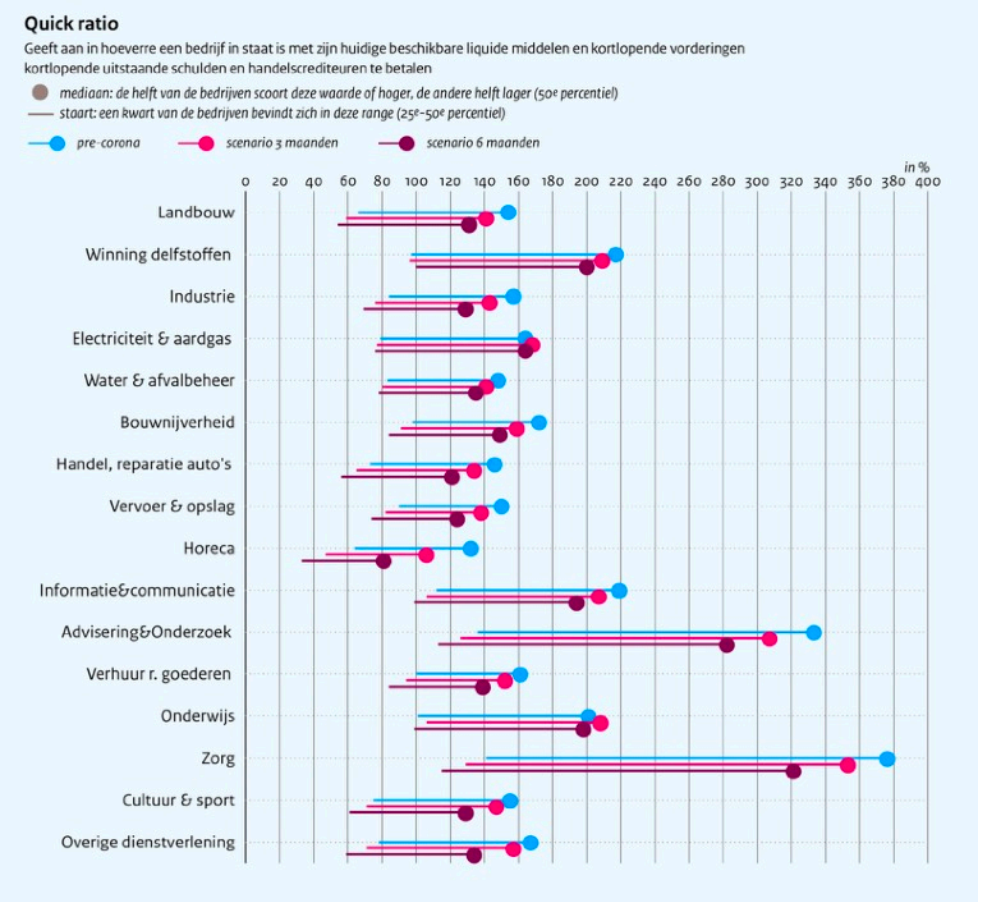

Noodsteun vaker naar zakelijke dienstverlening en industrie *(5 juni 2020)*

- Onder de NOW-regeling (tegemoetkoming loonkosten) zijn tot eind mei 144.000 aanvragen bij UWV ingediend
- Daarvan zijn er 123.000 goedgekeurd, goed voor 2,1 mln banen
- Ca. 8.500 aanvragen werden afgewezen, vooral van seizoensbedrijven
- In mei opvallende groei in het aantal aanvragen van zakelijke dienstverleners en industrie. Met vertraging wordt ook in deze sectoren omzetdaling gevoeld
- Voor de tegemoetkoming direct getroffen sectoren (TOGS) heeft RvO Nederland 204.000 aanvragen gekregen
- Voor de TOZO-regeling (inkomenssteun zelfstandig ondernemers) hebben gemeenten naar schatting 360.000 aanvragen ontvangen

	Aantal toekenningen NOW	Gemiddeld opgegeven omzetverlies	Verstrekt voorschot (totaal)
horeca/catering	24.095	81%	299 mln
detailhandel	23.339	74%	214 mln
overige commerciële diensten*	21.500	61%	426 mln
zorg/welzijn**	14.081	75%	153 mln
metaalindustrie, installatie	10.956	53%	297 mln
groothandel	10.638	61%	260 mln
vervoer/logistiek	3.825	59%	263 mln
overige industrie	3.706	65%	86 mln
uitzendbedrijven	2.117	52%	120 mln
cultuur	1.784	78%	47 mln
bouw	1.741	49%	34 mln
landbouw/groenvoorziening	1.679	61%	23 mln
voedings/genotmiddelenindustrie	1.477	54%	35 mln
schoonmaak	1.120	59%	19 mln
chemische industrie	564	57%	27 mln

* betreft o.a. zakelijke dienstverlening (payroll, marketing)
** betreft o.a. kappers, schoonheidsspecialisten

Bron: UWV, per 3 juni 2020

Bijna 1.300 aanvragen overbruggingslening innovatieve bedrijven *(28 mei 2020)*

- Tussen 29 april-13 mei hebben startups, scale-ups, innovatief MKB 1.270 aanvragen ingediend voor een lening tot € 2 mln (COL-regeling)
- ***daarvan was 9% afkomstig van bedrijven uit de regio Utrecht***
- gemiddeld werd een bedrag van €365.000 aangevraagd
- voor de TOPSS-regeling (overbruggingskrediet vanaf € 2 mln) kwamen 27 aanvragen binnen, goed voor € 170 mln
- In totaal vroegen innovatieve bedrijven in de eerste twee weken € 630 mln aan krediet
- Het tweede steunpakket (juni t/m september) omvat een tweede tranche voor de COL-regeling van € 200 mln

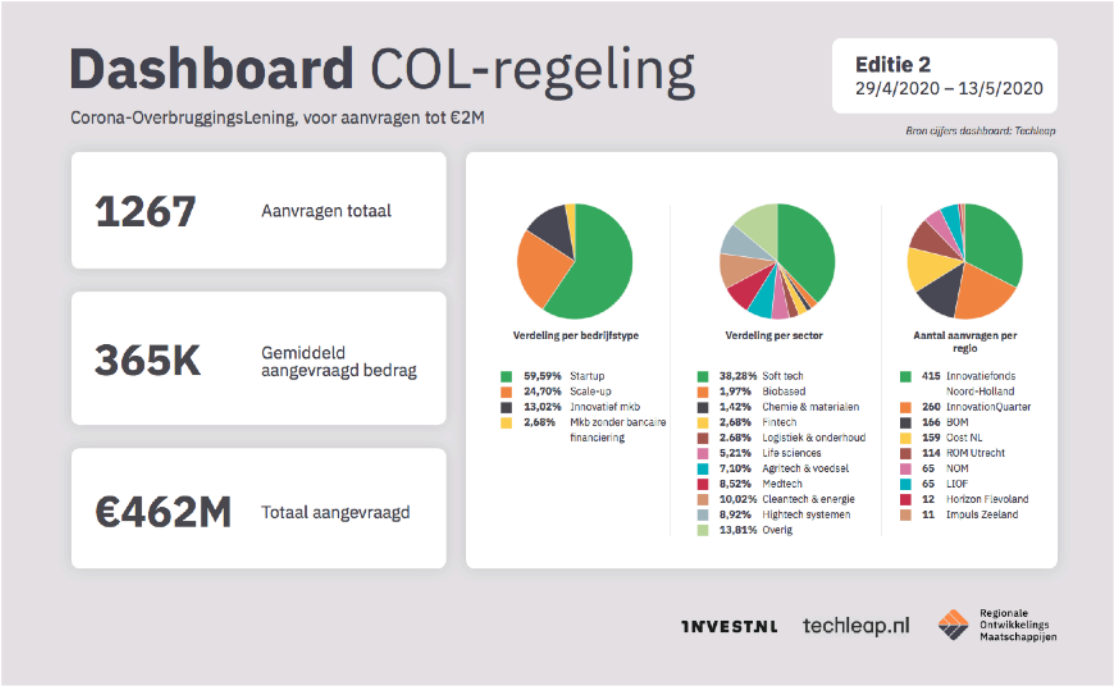

Bron: Techleap.nl

ECONOMISCH HERSTEL

Flitspeiling KvK #4: 70% van ondernemers verwacht coronacrisis te overleven *(2 juni 2020)*

- circa 70% van de respondenten van de vierde KvK flitspeiling verwacht de coronacrisis te overleven
- ongeveer 10% schat in dat het bedrijf (waarschijnlijk) niet zal overleven, 20% kan de overlevingskans niet inschatten
- ondernemers zijn momenteel vooral gefocust op het vinden en/of behouden van klanten
- daarna ligt, vooral in het klein mkb, het accent op kostenbesparingen en het ordenen van de financiën
- aanpassing aan de 1,5m-economie heeft voor mkb'ers meer aandacht dan aanpassing van product of dienst
- respons: 1.855 bezoekers van kvk.nl/corona tussen 14-24 mei. Deze resultaten kunnen niet worden vergeleken met die van flitspeiling #1/#2/#3. De peiling is niet representatief voor het hele bedrijfsleven

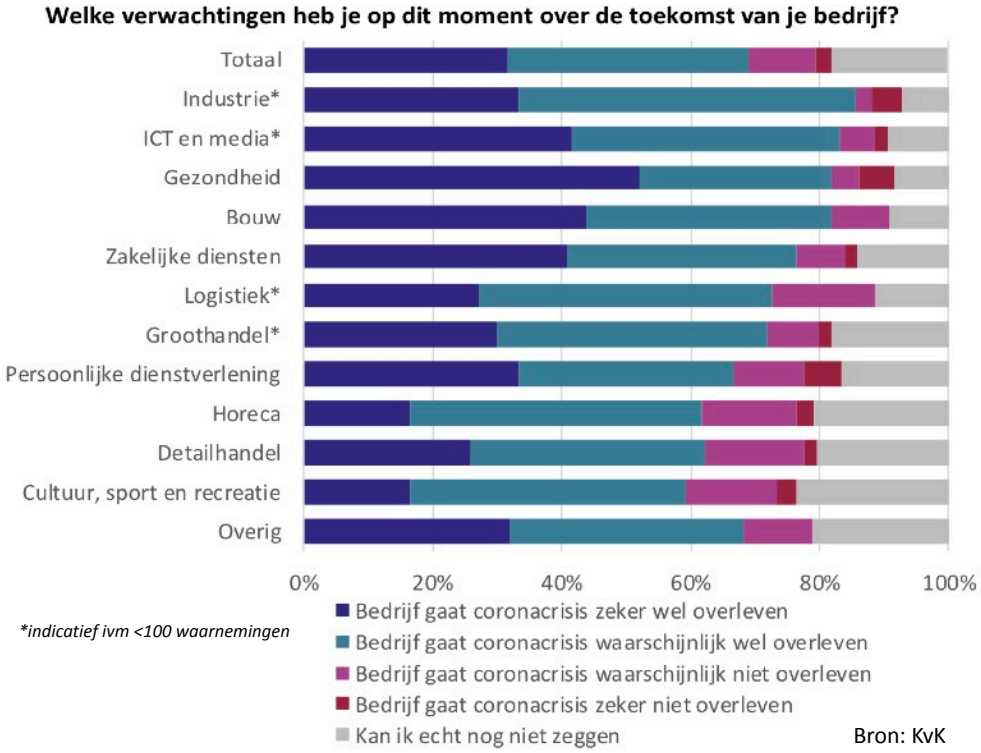

**indicatief ivm <100 waarnemingen*

Bron: KvK

1,5m-economie: innovatiechallenge, overzicht van protocollen *(2 juni 2020)*

- ondernemers met goede ideeën voor de 1,5m-economie kunnen die tot 3 juli insturen voor de **1,5m innovatie challenge**. Het gaat om slimme, concrete ideeën en oplossingen die snel te realiseren zijn op het gebied van afstand houden, hygiëne, inzet en personeel, en bescherming van klanten en medewerkers.
- de organisatoren (Van Spaendonck, VNO-NCW, MKB Nederland, Nationale Nederlanden en MKB Servicedesk) belonen het beste idee met €7.500
- op de website mijncoronaprotocol.nl worden protocollen voor een veilige 1,5m-economie gebundeld: algemene protocollen en protocollen voor een groot aantal bedrijfstakken. Deze protocollen zijn voorgelegd aan de rijksoverheid
- op de website van kvk.nl zijn protocollen voor meer bedrijfstakken te vinden
- net als op de Utrechtse website coronaprotocollen.nl

PROGNOSES EN SCENARIO’S

Raming CPB: economie krimpt 6,4%, werkloosheid eind 2020 verdubbeld

[nieuw, 16 juni 2020]

- In de nieuwe raming van het Centraal Planbureau voor 2020 en 2021 zijn naast de basisraming 1 optimistisch scenario (volledig herstel) en 2 sombere scenario's uitgewerkt (zwak herstel, tweede golf).
- In de basisraming krimpt de economie met ruim 6%, en verdubbelt de werkloosheid eind 2020. De 1,5m-economie zet een rem op aanbod van bepaalde goederen en diensten. Verlies van baan en inkomen zorgen voor afnemende consumptie en een zwak herstel van consumentenvertrouwen.
- Het optimistische scenario leunt op herstel van consumptie en bedrijfsinvesteringen, en op vlot overstappen naar andere sectoren bij werkloosheid.
- In het 'zwak herstel'-scenario trekt wereldhandel beperkt aan, komen banken in problemen en dalen woningprijzen.
- Een tweede coronagolf leidt tot grote economische schade door een nieuwe lockdown.

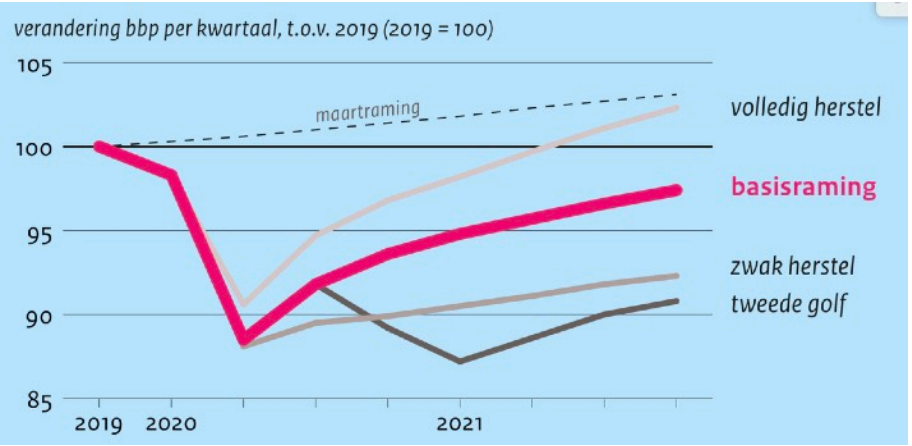

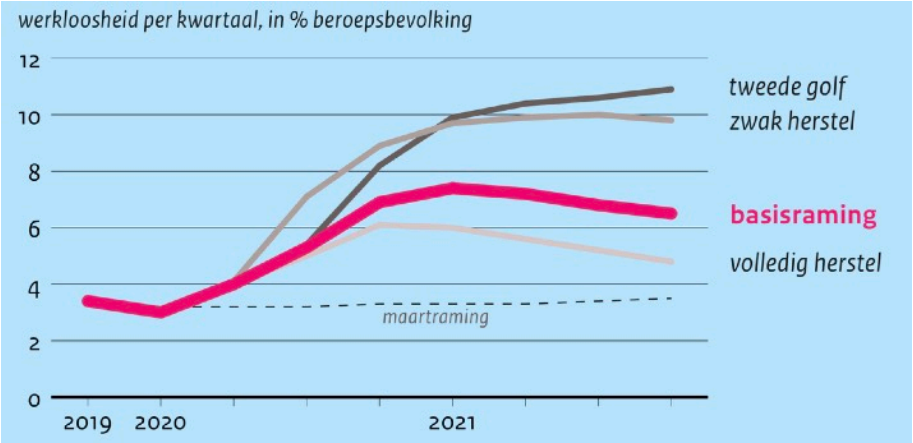

Vertaling CPB-scenario's: middenbedrijf krijgt zwaarste klap *(20 mei 2020)*

- De scenario's 1 en 2 gingen uit van een snel herstel, de scenario's 3 en 4 gaan uit van een recessie van 4 resp. 6 kwartalen. Economen zijn het er inmiddels over eens dat een snel herstel niet meer aan de orde is.
- Uit de vertaling van de CPB-scenario's naar de effecten per grootteklasse blijkt dat het middenbedrijf de zwaarste klap zal krijgen.
- In scenario 3 krimpt de werkgelegenheid bij het middenbedrijf in 2020 met 12,75%. Het arbeidsvolume bij het kleinbedrijf krimpt met 11%, en bij het grootbedrijf met 9,75%. In 2021 in sprake van een bescheiden herstel.
- In scenario 4 blijft ook in 2021 sprake van daling van de werkgelegenheid. Voor het middenbedrijf wordt een grotere daling (-5,25%) verwacht dan voor het kleinbedrijf (-3,75%) of het grootbedrijf (-4,5%).

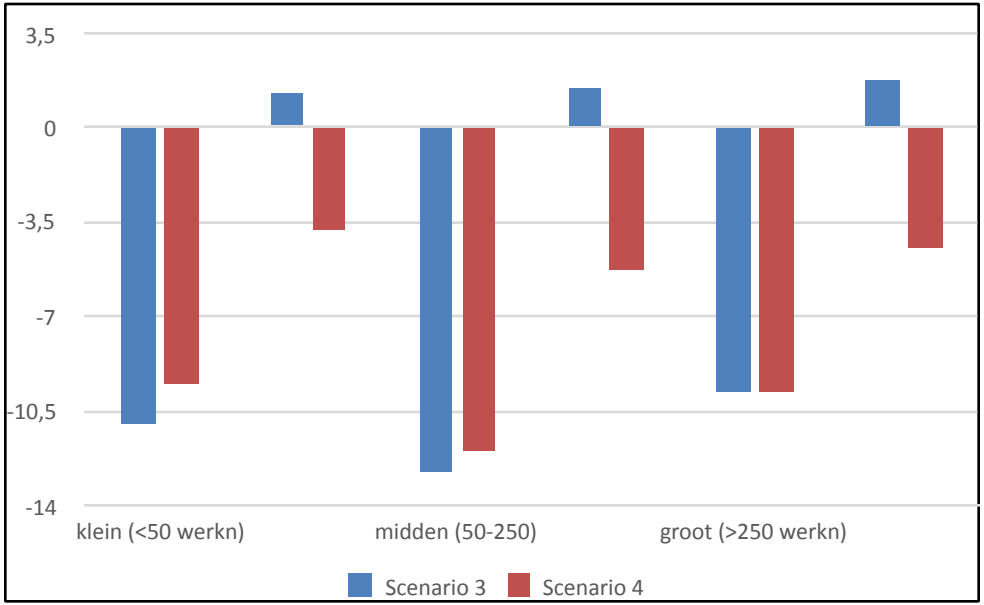

Bron: Panteia/CPB

In maart publiceerde het Centraal Planbureau 4 scenario's om een beeld te krijgen van de mogelijke economische impact van de coronacrisis.

Vertaling CPB-scenario's: krimp in vrijwel alle business-sectoren *(20 mei 2020)*

- In maart publiceerde het Centraal Planbureau 4 scenario's om een beeld te krijgen van de mogelijke economische impact van de coronacrisis. Een snel herstel (scenario 1 en 2) is volgens economen niet meer aan de orde.
- Uit de vertaling van de CPB-scenario's naar de effecten per sector blijkt dat de werkgelegenheid in veel sectoren zal dalen. Alleen in de publieke sector en ICT wordt een groei verwacht.
- Op korte termijn (2020) verdwijnt de meeste werkgelegenheid in cultuur/recreatie/persoonlijke diensten, horeca/handel en zakelijke diensten (m.n. uitzendbureaus, ov. zakelijke diensten)
- In scenario 3 zullen deze sectoren in 2021 ook weer licht herstellen.
- In scenario 4 krimpen ze in 2021 verder.
- Het CPB waarschuwt dat zijn eigen scenario's met zeer veel onzekerheden zijn omkleed.

Arbeidsvolume	2020		2021	
	Scenario 3	Scenario 4	Scenario 3	Scenario 4
industrie	-10,75	-8,75	0,5	-8,25
bouw	-5,75	-8	0,5	-2,75
handel, vervoer, horeca	-11,25	-10,25	2,5	-4,25
inform/communicatie	1,5	1,75	2,25	0,25
financiële diensten	-8	-9,75	-0,75	-10,75
zakelijke diensten (o.a. legal, consultancy, uitzendbureaus)	-10	-10,25	1,5	-4,5
overheid	1,25	1,25	3	2,25
zorg	3	3	3,5	2,5
cultuur, recreatie, overige diensten	-21	-17	1,75	-3
totaal	-6,75	-6,25	1,75	-3

Bron: Panteia/CPB

Banken: ‘economische krimp in 2020 tussen 6 en 8%’ *(8 juni 2020)*

- alle economische bureaus van de banken verwachten dat de economische krimp in 2020 dusdanig groot zal zijn dat het herstel in 2021 onvoldoende zal zijn om dat te compenseren.

	Rabobank	ABN Amro	ING	EU
	8 juni 2020	20 mei 2020	15 mei 2020	6 mei 2020
prognose BBP-groei NL 2020	-5,7%	-5,4%	-6,8%	-6,8%
prognose BBP-groei NL 2021	2,9%	2,8%	4,1%	5%
werkloosheid Nederland 2020	5%	4,5%		5,9%
werkloosheid Nederland 2021	6,3%	5,5%		5,3%

- Tegelijkertijd wijzen de banken erop dat de situatie in Nederland minder ernstig is dan in andere landen: de economie is, anders dan in andere landen, niet in een volledige lockdown gegaan, de werkloosheid was historisch laag, de overheidsfinanciën zijn robuust. De werkloosheidspercentages in de tabel zijn jaargemiddelden: RaboResearch verwacht dat de werkloosheid einde 2020 is opgelopen naar circa 7%.
- Er wordt rekening gehouden met forse zogeheten ‘tweede golf’-effecten: een stevige toename van faillissementen en ontslagen. Volgens het CPB kan dit ook doorwerken in het financiële systeem, als bedrijfsleningen in toenemende mate oninbaar zijn. Banken nemen hier inmiddels al voorzieningen voor.
- Consumentendiensten blijven in alle sectoranalyses het meest kwetsbaar: ABN voorziet voor de leisuresector een krimp van 25% in 2020, RaboResearch ziet de toegevoegde waarde in 2020 van de horeca krimpen met 41%
- De onzekerheden in de prognoses zijn groot: het al dan niet heropleven van de pandemie in het najaar en de wijze waarop die wordt bestreden, de mate waarin huishoudens hun geld sparen dan wel uitgeven, internationale spanningen in handelsrelaties (w.o. Brexit)